Wspomnienia Jerzego Wesołowskiego, Ignacego Golika, Tadeusza Kurysia i Jana Czerniewicza

Rocznik nasz rozpoczął naukę w gimnazjum w roku szkolnym 1936/37. Uczniami klasy I byli (lista odtworzona na podstawie zdjęcia): Golik, Markowski, Sandecki, Szlagowski, Brodecki, Vogel, Buczyński, Sterniński, Łuczak, Balasiewicz, Pakalski, Fariaszewski, Chudzik, Winczakiewicz, Trocewicz, Kidziński, Karaś, Doering, Goryluk, Słobodzianek, Ryszkowski, Welenc, Słotwiński, Wesołowski, Wróblewski, Polański, Czerniewicz, Kawka, Pieńkowski, Szybka, Kuryś, Strumpfman, Traczyk, Chodorowski, Kozłowski, Dobrzański, Bargielski, Latos, Janiszewski, Pohl, Ciesielski, Majewski, Połatyński, Surała.

W ciągu następnych dwu lat nauki dokonały się bardzo duże zmiany w składzie naszej klasy. Do klasy III w roku szkolnym 1938/39 uczęszczali: Kuryś, Karaś, Chudzik, Kieszkowski, Wesołowski, Deryng, Paszkiewicz, Sienkiewicz, Piekosiński, Woroniecki, Walewski, Kasprzak, Golik, Welenc, Brodecki, Słotwiński, Czerniewicz, Markowski, Dangel, Latos, Arczyński, Nadolski, Balasiewicz, Winczakiewicz, Paklaski, Mariański, Polański, Trocewicz, Masłowski, Szlagowski, Kozłowski, Chodorowski, Łuczak, Słobodzianek, Strumpfman, Jagiełło, Sandecki, Traczyk, Kubik, Sobański, Vogel, Janiszewski.

W klasie II zmarli dwaj koledzy: Fogt i Orzechowski.

Wybuch wojny rozproszył nas wszystkich. Po zakończeniu działań stosunkowo szybko niektórzy z nas nawiązali ze sobą kontakt. Zaczęliśmy odwiedzać szkołę. Gmach był częściowo spalony, co uniemożliwiało rozpoczęcie nauki. Nikt zresztą jeszcze nie wiedział, czy Niemcy pozwolą na otwarcie polskich szkół. Tymczasem wydali zarządzenie, aby cały sprzęt różnych pracowni ze wszystkich szkół, łącznie z bibliotekami, został zdany w jedno miejsce. Zachodziła poważna obawa, że już więcej tego sprzętu, a szczególnie książek, nie będą nasze szkoły oglądać. Dlatego też cały ocalony z pożaru dobytek szkoły był, o ile nam wiadomo, rozdzielony między uczniów ze starszych klas oraz naturalnie profesorów.

W listopadzie, a może w grudniu Niemcy pozwolili na otwarcie szkół. Gimnazjum nasze z braku własnego lokalu znalazło pomieszczenie w Gimnazjum im. Emilii Plater przy ul. Mazowieckiej, nad słynną Ziemiańską.

Gdzieś w grudniu albo nawet jeszcze w listopadzie zdarzył się wypadek, który dla całego gimnazjum mógł pociągnąć nieobliczalne skutki. W czasie jednej z przerw wyglądaliśmy przez okna na dość ludną wtedy ulicę Mazowiecką. Z wysokości czwartego piętra obserwowaliśmy właśnie grupę umundurowanych Niemców, którą rozpoznaliśmy jako Verkehrspolizei, gdy wtem z jednego z okien rozległ się okrzyk „Papagein”. Nim zdążyliśmy odskoczyć od parapetów, Niemcy już nas zauważyli. W szkole nastał sądny dzień. Rozwścieczeni Niemcy wpadli do naszej klasy, szukając winnego. Część z nas musiała wyglądać z powrotem oknem, aby stojący na ulicy pozostali Niemcy mogli rozpoznać sprawcę. Naturalnie nikogo nie wykryto, tym nie mniej zatrzymano i odprowadzono na odwach grupę chłopców ze starszych klas, m.in. Kurysia z II licealnej (uzup. Wiesława), brata naszego kolegi. Niefortunnym dowcipnisiem był Paszkiewicz.

Po zamknięciu przez Niemców wszystkich gimnazjów dyr. Sopoćko wraz z pozostającymi w Warszawie Profesorami organizuje zaraz komplety. Nasz komplet IV klasy zbierał się m.in. w mieszkaniach następujących kolegów:

Czerniewicza Jana – ul. Kapucyńska 3 m. 14

Wesołowskiego Jerzego – ul. Krakowskie Przedmieście 7

Walewskiego Janusza – ul. Szeroka 2

Derynga Andrzeja – ul. Mickiewicza 18

Mariańskiego Antoniego – ul. Krakowskie Przedmieście 17/19.

Poza Profesorami z okresu przedwojennego wykładał nam prof. Otto (matematykę) oraz siostra prof. Wójcika (łacinę). Na komplet ten chodzili również Golik, Kozłowski, Sandecki, Kasprzak, Balasiewicz, u którego również odbywały się później komplety, Banaszczyk, Tyl.

Po ukończeniu klasy IV część kolegów z naszej grupy poszła do innych szkół, a pozostali zapisali się do Zweijährige Vorbereitungslehrgang für Fachschullen zorganizowanej przez dyr. Sopoćkę, gdyż tego typu istnienie szkół Niemcy dopuścili. Pierwotnie szkoła miała się mieścić na ul. Smolnej w gmachu Gimnazjum im. Zamojskiego, następnie jednak została przeniesiona na ul. Wspólną 81. W klasie I tej szkoły w roku 1940/41znaleźli się obok kolegów z naszego rocznika również koledzy z młodszych lat. Część przedmiotów wykładana była na poziomie dawnej I licealnej, a część – IV gimnazjalnej. Wykładali m.in. profesorowie: Harabaszewski, Sobolewski, Kociejowski, Wójcik, Regulski, Adamczewski, Radziwonowicz, Kacperski, Prochera.

Wobec nierównego poziomu dla naszego rocznika zorganizowano dodatkowe komplety, na których uzupełniano przedmioty I licealnej. Na kompletach tych wykładali m.in. profesorowie Radziwonowicz, Sobolewski, Regulski.

W styczniu 1941 r. aresztowano pierwszego z naszych kolegów – Ignacego Golika, za pracę konspiracyjną, a następnie Tadeusza Sobańskiego.

Na wiosnę 1941 r. szkołę przeniesiono do gmachów Politechniki. W końcu roku szkolnego wydano świadectwa ukończenia kursu oraz stwierdzenia dyr. Sopoćki, że materiał I licealnej przerobiono w trzech czwartych, a wobec tego w nowym roku szkolnym 1942/42 dokończona zostanie I licealna i będzie przerobiony kurs II licealnej.

Komplety odbywały się m.in. u Balasiewicza na Rynku Starego Miasta 12, Kurysia na Inflanckiej 1 m. 45, Karasia na Mławskiej 7, Czaplickiego na ul. Wilczej 13. Na tym komplecie wykładali m.in. profesorowie Adamczewski, Sobolewski, Lechicka (siostra prof. Lechickiego – wykładała historię starożytną), Jeżewska (wykładała biologię).

Wobec przedłużenia się okresu uzupełniania I licealnej matura odbyła się dopiero na początku 1943 r. Z naszego rocznika zrobili ją tylko Balasiewicz i Kuryś.

W roku 1943/44 Jan Czerniewicz uczęszczał na komplet II licealnej. Wykłady m.in. odbywały się w jego mieszkaniu oraz w mieszkaniu ucznia Żabczyńskiego na ul. Kanonii. Maturę zdawali w mieszkaniu prof. Regulskiego na ul. Rakowieckiej.

Według posiadanych przez nas informacji w czasie wojny zginęli:

Trocewicz Henryk, członek PPR, działacz AL i GW(chyba GL?), pseudonim „Politruk”, zginął w powstaniu, pochowany na Wojskowych Powązkach.

Welenc Henryk, zginął w czasie okupacji rozstrzelany przez Niemców, nazwisko jego było umieszczone na czerwonych afiszach.

Polański – wg informacji Rodziców na poprzednim zjeździe zginął w czasie okupacji.

Dangel Jerzy – dokładne dane podał brat.

Kidziński Jerzy.

Poza tym wiemy, że w czasie okupacji śmiercią naturalną zmarł Sienkiewicz, a Bogumił Latos wraz ze swym starszym bratem (również uczniem naszego gimnazjum) zostali zastrzeleni przez Niemców w restauracji w nieznanych bliżej nam okolicznościach. Należy przypuszczać, że w getcie został zamordowany Chaim Brodecki.

Jeżeli chodzi o dzieje osobiste, to nasi koledzy Tomasz Sobański i Ignacy Golik przebywali w Oświęcimiu. Sobański w lipcu 1944 r. uciekł z Oświęcimia i walczył w grupie Kostka Jagiełły, organizującej ucieczki z obozu.

Spisał Jerzy Wesołowski, uczeń gimnazjum w latach 1935-40. W gimnazjum otrzymał małą maturę.